

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Č. j.: MSMT-3267/2021-7

Opatření obecné povahy

Hodnocení didaktického testu z matematiky

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“) jako příslušný správní orgán podle ustanovení § 184a odst. 4 písm. b) a odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, v souladu s ustanovením § 171 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), určuje:

I.

Kritéria hodnocení zkoušek společné části maturitní zkoušky, vyhlášená ministerstvem 27. března 2021 pod č. j. MSMT-521/2021-7, se mění takto:

1. Hranice úspěšnosti zkoušky konané formou didaktického testu ze zkušebního předmětu matematika je 27 %.

2. Hodnocení společné části procentuálním vyjádřením úspěšnosti se pro zkušební předmět matematika stanoví takto:

Matematika

Stupeň prospěchu	výborný – 1	chvalitebný – 2	dobrý – 3	dostatečný – 4	nedostatečný – 5
Procentuální úspěšnost	>83 až 100	>63 až ≤83	>43 až ≤63	≥27 až ≤43	<27

Celkové hodnocení:

uspěl(a) – procentuálně úspěšnost ≥ 27 %

neuspěl(a) – procentuálně úspěšnost < 27 %

Odůvodnění:

Obecně

1. Ministerstvo tímto opatřením obecné povahy v souladu s § 184a odst. 4 písm. b) a odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, upravuje kritéria hodnocení zkoušky společné části maturitní zkoušky konané formou didaktického testu ze zkušebního předmětu matematika.
2. Podle § 184a odst. 4 písm. b) školského zákona má ministerstvo pravomoc pro řešení důsledků situace, kdy není možná osobní přítomnost dětí, žáků nebo studentů ve škole z důvodu krizového opatření vyhlášeného podle krizového zákona, nebo z důvodu nařízení mimořádného opatření podle zvláštního zákona, anebo z důvodu nařízení karantény podle zákona o ochraně veřejného zdraví, určit opatřením obecné povahy odlišný způsob nebo podmínky ukončování vzdělávání, pokud by postup podle školského zákona nebyl možný nebo by způsobil nezanedbatelné obtíže.
3. Podle § 80 odst. 12 písm. a) školského zákona jsou kritéria hodnocení zkoušek společné části maturitní zkoušky stanovena prováděcím právním předpisem.
4. Podle § 22 odst. 1 vyhlášky č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, ve znění pozdějších předpisů, ministerstvo zveřejní kritéria hodnocení zkoušek společné části maturitní zkoušky způsobem umožňujícím dálkový přístup do 31. března roku, v němž se maturitní zkouška koná.
5. Tímto postupem ministerstvo zveřejnilo dne 27. března 2021 pod č. j. MSMT-521/2021-7 kritéria na internetových stránkách <https://www.msmt.cz/vzdelavani/stredni-vzdelavani/kriteria-hodnoceni-zkousek-spolecne-casti-maturitni-zkousky>. Zde byla hranice úspěšnosti zkoušky ze zkušebního předmětu matematika stanovena na 33 %. Pokud by žák dosáhl horšího výsledku, neměl úspěh. Podle těchto kritérií se měly didaktické testy vyhodnotit.
6. Vydané opatření obecné povahy řeší důsledky situace, kdy nebyla možná osobní účast žáků na vzdělávání.
7. Ve školním roce 2020/2021 pro závěrečné ročníky středních škol byla teoretická výuka umožněna pouze v období od 1. září do 9. října 2020, dále od 25. listopadu do 4. prosince 2020 a dále od 24. května 2021. V období od 7. prosince do 18. prosince 2020 probíhala rotační výuka.
8. Z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru (označovaný jako SARS CoV-2) na území České republiky byl pro území České republiky vyhlášen nouzový stav usnesením vlády České republiky ze dne 30. září 2020 č. 957 (vyhlášeným pod č. 391/2020 Sb.), a to od 5. října 2020 na dobu 30 dnů, přičemž od té doby byl nouzový stav opakovaně prodloužen, respektive vyhlášen nový. Nouzový stav trval až do dne 11. dubna 2021.
9. Žáků závěrečných ročníků středních škol se navíc dotkla situace i ve školním roce 2019/2020, kdy pro předposlední ročníky středních škol byla teoretická výuka umožněna pouze v období od 1. září 2019 do 10. března 2020. V období od 8. do 30. června 2020 byly umožněny dobrovolné třídnické hodiny.
10. Ministerstvo v návaznosti na nepříznivý vývoj epidemiologické situace v průběhu školního roku 2020/2021 již přistoupilo k úpravám maturitní zkoušky. Ministerstvo vydalo opatření obecné povahy ze dne 29. ledna 2021, č. j. MSMT-3267/2021-1, které následně změnilo

dodatkem ze dne 15. února 2021, č. j. MSMT-3267/2021-2. Následně ministerstvo vydalo nové opatření obecné povahy ze dne 15. března 2021, č. j. MSMT-3267/2021-3, a obě předchozí opatření obecné povahy zrušilo. Toto nové opatření obecné povahy následně ministerstvo změnilo dodatkem ze dne 14. dubna 2021, č. j. MSMT-3267/2021-4, a dodatkem ze dne 28. dubna 2021, č. j. MSMT-3267/2021-6. I přes provedené úpravy se ukázalo, že důsledky výše zmíněného omezení osobní účasti žáků na vzdělávání nadále způsobují nezanedbatelné obtíže ve společné části maturitní zkoušky u zkušebního předmětu matematika.

11. V době, kdy byla omezena osobní účast žáků na vzdělávání, probíhala výuka distančním způsobem, pro část období distanční výuky byly umožněny pouze dobrovolné individuální a skupinové konzultace.
12. Tímto opatřením obecné povahy se mění hranice úspěšnosti zkoušky společné části maturitní zkoušky (didaktického testu) ze zkušebního předmětu matematika a to tak, že se hranice úspěšnosti snižuje na 27 %.
13. MŠMT také vychází z posudků expertních skupin, které jsou do procesu vyhodnocení didaktických testů zapojeny, jedná se o validační komisi Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání (dále jen „Centrum“) a Nezávislou odbornou komisi zřízenou ministerstvem. Tyto komise se shodly, že je vhodné provést korekci hranice úspěšnosti didaktického testu z matematiky, aby došlo k vyrovnání podílu neúspěšných maturantů ve srovnání s předchozími lety. Validační komise Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání se shodla na korekci hranice úspěšnosti na 27 % v didaktickém testu z matematiky pro rok 2021 s cílem zohlednit distanční výuku ve školním roce 2020/2021. Nezávislá odborná komise ve svém posouzení shledala, že všechny úlohy v didaktickém testu z matematiky v jarním zkušebním období 2021 i didaktický test jsou konstrukčně v pořádku. Úlohy jsou formulovány jednoznačně, mají jednoznačně správná řešení uvedená v klíči správných řešení. Všechny úlohy odpovídají svou náročností požadavkům kladeným na maturanty v Katalogu požadavků zkoušek společné části maturitní zkoušky z matematiky (dále jen katalog požadavků). Všechny úlohy i test jako celek vykazují dobré, Centrem doložené psychometrické vlastnosti pro daný typ zkoušky. Dále doporučila zvážit snížení hranice úspěšnosti didaktického testu s ohledem na výsledky, ze kterých je patrné, že test byl pro žáky obtížnější než v předešlých letech.
14. S ohledem na konstrukční správnost úloh didaktického testu z matematiky, jednoznačnost v jejich formulování, jednoznačnost správných řešení uvedených v klíči správných řešení a odpovídající náročnost úloh, která je v souladu s katalogem požadavků, je odborné vysvětlení rozdílů ve výsledcích z didaktického testu z matematiky v řádném termínu jarního zkušebního období školního roku 2020/2021 a výsledcích z předešlého roku postavené právě na zohlednění podmínek výuky v režimu distančního vzdělávání.
15. Výsledky didaktického testu z matematiky tak mohly být ovlivněny skutečností, že žáci neměli učivo dostatečně zopakované a procvičené, o čemž svědčí i nižší úspěšnost v úlohách, a to i v těch, které vycházejí z učiva základní školy a navazujícího učiva probíraného zpravidla v nižších ročnících.
16. Matematika je specifickým vyučovacím předmětem vyžadujícím získání dovedností a návyků, pro jejichž osvojení je osobní přítomnost žáků při vzdělávání důležitá. Při výuce matematiky je nezbytné mít nejen teoretické znalosti, ale zejména umět nabyté znalosti aplikovat. K tomu je nutné mít probranou látku zažitou a procvičenou. Distanční vzdělávání však neumožňuje v plné míře vše, co je v prezenční výuce samozřejmostí (např. průběžné sledování činnosti žáků v celé třídě, učení se z chyb spolužáků, individuální okamžitou

výpomoc žákům při výkladu a procvičování nové látky, intenzivní procvičování s žáky či kontrolu porozumění a aplikace získaných poznatků apod.).

17. Ministerstvo na základě doporučení validační komise Centra a Nezávislé odborné komise ministerstva přistoupilo k úpravě hranice úspěšnosti didaktického testu z matematiky, a to z toho důvodu, že vyhodnocení neúspěšnosti maturujících žáků u tohoto didaktického testu ukázalo v meziročním srovnání horší výsledky. Oproti roku 2020 došlo k nárůstu neúspěšnosti o 7,3 procentních bodů; v letošním roce by byla neúspěšnost při původně stanovené hranici úspěšnosti (tj. 33 %) na úrovni 24,9 %, v loňském roce to bylo 17,6 %.
18. Úprava se netýká zkoušky ze zkušebního předmětu matematika rozšiřující, protože se jedná o výběrovou zkoušku (nepovinnou), která ověřuje znalosti a dovednosti matematiky na vyšší úrovni. U žáků, kteří zkoušku konají, se předpokládají znalosti a dovednosti z matematiky na vyšší úrovni. Její specifická vyžaduje, aby zůstala zcela beze změny, tudíž obdobně jako původními opatřeními nebyla prodloužena doba jejího konání, zůstává hranice úspěšnosti 33 %. Nevykonání této nepovinné zkoušky nemá navíc vliv na vykonání nebo nevykonání maturitní zkoušky jako celku.
19. Úprava se netýká ostatních zkoušek (z českého jazyka a literatury a cizích jazyků), protože úspěšnost žáků u těchto zkoušek je v roce 2021 vyšší nebo srovnatelná s předchozími roky. V případě didaktického testu z českého jazyka a literatury k vyšší úspěšnosti v testu přispělo navýšení času na vykonání zkoušky, a to vzhledem k vyššímu podílu úloh na práci s textem, u kterých byli v letošním roce žáci úspěšnější (v didaktickém testu z českého jazyka a literatury v jarním zkušebním období roku 2021 neuspělo 4,9 % prvomaturantů, ve stejném zkušebním období roku 2020 se jednalo o 14,2 % neúspěšných a v roce 2019 o 10,3 % neúspěšných). V případě didaktického testu z anglického jazyka bylo v jarním zkušebním období 2021 neúspěšných 6,7 % prvomaturantů, což jsou údaje srovnatelné s předchozími roky, kdy se čistá neúspěšnost prvomaturantů pohybovala v rozmezí 3,6 % – 6,2 %. K poklesu neúspěšnosti prvomaturantů v porovnání s předchozím rokem došlo u didaktického testu z německého jazyka (z 26,6 % na 23,9 %) a didaktického testu z ruského jazyka (z 12 % na 9,9 %). Španělský jazyk a francouzský jazyk patří k jazykům, které si tradičně vybírá velmi malé množství maturantů, oba jazyky vykazují u zkoušky velmi nízkou neúspěšnost. V roce 2021 skládalo zkoušku ze zkušebního předmětu španělský jazyk celkem 164 prvomaturantů a uspělo u ní 97,6 % z nich. Ze zkušebního předmětu francouzský jazyk maturovalo ve společné části maturitní zkoušky 82 žáků a uspěli všichni.
20. Úprava kritérií hodnocení se týká všech didaktických testů ze zkušebního předmětu matematika konaných v roce 2021, tedy jak v jarním zkušebním období 2021 (a to v řádném i mimořádném termínu), tak i v podzimním zkušebním období 2021.

K bodu I.1

21. Stanoví se hranice úspěšnosti zkoušky společné části maturitní zkoušky (didaktického testu) ze zkušebního předmětu matematika na 27 %. Toto snížení hranice úspěšnosti odpovídá 3 bodům. Snížení v tomto rozsahu se zvolilo z toho důvodu, že neúspěšnost žáků při snížení hranice úspěšnosti je po přepočtech (tedy se zohledněním změny provedené tímto opatřením obecné povahy) na úrovni 16,8 %, která je nejbližší neúspěšnosti ve vztahu k neúspěšnosti v roce 2020, ta byla 17,6 % (při snížení hranice úspěšnosti o 2 body by byla neúspěšnost na úrovni 19,4 %, tedy vyšší než v roce 2020).
22. Tímto opatřením obecné povahy provedené změny kritérií hodnocení zohlední Centrum při vyhodnocení didaktických testů ze zkušebního předmětu matematika. Ze strany škol ani žáků se v této souvislosti nevyžaduje žádná činnost.

K bodu I.2

23. V návaznosti na snížení hranice úspěšnosti se mění i přepočet dosažené úspěšnosti na stupeň prospěchu. Nic se nemění na tom, že se zkouška hodnotí slovně „uspěl(a)/neuspěl(a)“.
24. Přepočet dosažené úspěšnosti na stupeň prospěchu vychází z následujících principů. Rozsah bodů pro stupeň prospěchu výborný je stanoven od 42 do 50 bodů (původně 43–50 bodů), pro stupeň prospěchu chvalitebný od 32 do 41 bodů (původně od 34 do 42 bodů), pro stupeň prospěchu dobrý od 22 do 31 bodů (původně 25–33 bodů) a pro stupeň prospěchu dostatečný od 14 do 21 bodů (původně 17–24 bodů). Žáci, kteří získali méně než 14 bodů, u testu neuspěli. Rozložení bodového rozpětí je nastaveno tak, aby se posun hranice úspěšnosti nedotýkal pouze žáků méně úspěšných, ale aby měl pozitivní dopad i pro žáky s lepšími výsledky.

K bodu II.

25. V návaznosti na provedené změny kritérií hodnocení se upravuje převodová tabulka hodnocení pro ty žáky, kteří didaktický test nekonali v souladu s opatřením obecné povahy ze dne 15. března 2021 č. j. MSMT-3267/2021-3, ve znění pozdějších opatření obecné povahy, (žáci vybraných oborů vzdělání, kteří odpracovali 160 hodin). Převodová tabulka se tedy dává do souladu s novou hranicí úspěšnosti a s novým hodnocením společné části procentuálním vyjádřením úspěšnosti.

Účinnost

26. Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti podle § 184a odst. 5 školského zákona dnem vyvěšení na úřední desce.

Poučení

Proti tomuto opatření obecné povahy podle § 173 odst. 2 správního řádu nelze podat opravný prostředek.

Ing. Robert Plaga Ph.D.
Digitálně podepsal Ing.
Robert Plaga Ph.D.
Datum: 2021.06.07
09:23:03 +02'00'

Ing. Robert Plaga, Ph.D.
ministr školství, mládeže a tělovýchovy

Vyvěšeno dne 7. června 2021